

Guia docent de l'assignatura**“Evolució de les Cures i el Pensament Infermer”****2023/2024****Codi: 106106****Crèdits: ECTS: 6**

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	1	1

Contacte	Utilització d'idiomes
Responsable: Román Abal, Eva eroman@santpau.cat	Llengua vehicular majoritària: Català
Professorat: Román Abal, Eva eroman@santpau.cat	Grup íntegre en anglès: No
	Grup íntegre en català: No
	Grup íntegre en castellà: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials.

Contextualització i Objectius

Aquesta assignatura forma part del mòdul de formació Ciències de la Infermeria, matèria Bases de la Infermeria i està planificada al primer semestre del primer curs del grau.

L'estudiant treballa la història, les bases filosòfiques i teòriques de la disciplina que fonamenten l'atenció d'infermeria a la persona, família i comunitat durant tot el cicle vital.

El propòsit de l'assignatura és descriure la història de les cures així com l'origen i desenvolupament de la professió i proporcionar els fonaments epistemològics i ontològics d'infermeria com a disciplina. Aquesta assignatura juntament amb les bases metodològiques i ètiques de la infermeria estableix els continguts sobre els quals s'aniran construint els diversos coneixements infermers inclosos en les altres matèries curriculars.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura.

1. Descriure els principis fonamentals de la disciplina infermera.
2. Aplicar les bases d'infermeria.
3. Comprendre la importància d'una metodologia de treball que permeti proporcionar cures de qualitat de forma estructurada i sistemàtica.

Competències i Resultats d'aprenentatge

Competència	Resultats d'aprenentatge
ESPECÍFIQUES	
E01. Prestar una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones que s'atenen, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.	E01.10 Descriure els aspectes clau que identifiquen la Infermeria i l'activitat professional que realitza.
E03. Aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la Infermeria.	<p>E03.01 Identificar els elements històrics, conceptuals i metodològics rellevants que defineixen el conjunt de la disciplina infermera.</p> <p>E03.02 Descriure els diferents models teòrics de cures infermeres.</p> <p>E03.04 Identificar el concepte de salut i les cures, des d'una perspectiva històrica, per comprendre l'evolució del cuidar infermer.</p> <p>E03.05 Descriure des d'una perspectiva ontològica i epistemològica, l'evolució dels conceptes centrals que configuren la disciplina d'infermeria i els models teòrics més rellevants.</p>
E08. Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment informat en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la forma en que viuen el seu procés de salut-malaltia.	E08.04 Identificar les característiques d'una pràctica professional humanista.
GENERALS / BÀSIQUES	
G01 Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.	G01.03 Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.

G02. Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.	G02.01 Identificar les implicacions socials, econòmiques i medio-ambientals de les activitats acadèmiques i professionals de l'àmbit del coneixement propi.
G03 Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte per als drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.	G03.02 Analitzar críticament els principis i valors que regeixen l'exercici de la professió infermera. G03.03 Analitzar les dificultats, els prejudicis i les discriminacions, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
G04. Actuar en l'àmbit del coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.	G04.01 Identificar la intersecció entre la desigualtat de gènere mb altres eixos de desigualtat (edat, classe, origen, racialització, ètnia, sexualitat i identitat / expressió de gènere, diversitat funcional i altres).
B01 Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i es sol trobar a un nivell que, si bé se secunda en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.	

Continguts

MÒDUL I:

Història de la infermeria

- Origen de les cures. La Prehistòria.
- Cultures clàssiques.
- Naixement i desenvolupament dels hospitals durant l'època medieval.
- Del Renaixement al S. XVIII.
- Infermeria contemporània.
- Origen i desenvolupament de la professió infermera: moviments de professionalització.

Fonaments filosòfics

- Infermeria com a disciplina.
- Patrons del coneixement.
- Escoles de pensament infermer.

MÒDUL II:

Fonaments teòrics

- Filosofies infermeres.
- Models i teories.
- Integració de models, teories, investigació i pràctica.

Metodologia

Per tal de desenvolupar les competències pròpies de l'assignatura, la metodologia a seguir, en funció del tipus de sessions, és la següent:

- **Teoria (TE)**

S'utilitza principalment la classe magistral, mitjançant la transmissió d'informació en un temps ocupat principalment per l'exposició oral i el suport de les TIC. Durant la classe teòrica es pot plantejar preguntes i dubtes, introduir activitats pràctiques, orientar la cerca d'informació o ocasionar el debat individual o en grup.

- **Pràctiques d'aula (PAUL)**

L'estratègia metodològica central a utilitzar és la discussió i realització d'exercicis i activitats en grup o individuals.

Es requereix del treball continuat i d'una actitud participativa de l'estudiant en les diverses activitats docents. Les tutories poden ser presencials o en línia, individuals o en grup.

Activitats Formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides . Teoria (TE): . Pràctiques d'aula (PAUL)	42 3	1,8	<i>E01.10, E03.01, E03.02, E03.04, E03.05, E08.04, G01.03, G02.01, G03.03, G04.01, B01</i>
Tipus: Supervisades . Tutories:	1	0,4	<i>E01.10, E03.01, E03.04, E08.04, G01.03, G02.01, G03.03, G04.01</i>
Tipus: Autònomes . Estudi personal. . Consultes bibliogràfiques i documents. . Elaboració de treballs	90	3,60	<i>E03.01, E03.04, E08.04, G01.03, G02.01, G03.03, G04.01</i>

El professorat destinarà aproximadament uns 15 minuts un cop finalitzada l'assignatura a permetre que els seus estudiants puguin respondre les enquestes de valoració sobre l'actuació docent i l'assignatura.

Avaluació

L'avaluació ha de permetre verificar el nivell d'aprenentatge assolit, tenint en compte els objectius i competències del programa, sense desconsiderar les adaptacions que s'hagin pogut introduir.

La progressió acadèmica i l'aprovació de l'assignatura es valora mitjançant:

Avaluació continuada

L'avaluació consisteix en la realització de tres proves, de diferent tipologia (dues proves estructurades i un treball escrit) al llarg dels dos mòduls de l'assignatura.

1. **Dues proves escrites:** Es duen a terme al final del mòdul I i del mòdul II, mitjançant dues proves objectives tipus test.
2. **Treball:** Es presentarà mitjançant un treball final grupal, que consistirà en identificar els diferents aspectes que caracteritzen la professió infermera (ètica, valors professionals, la relació d'ajuda, evolució de la professió, competències professionals...) a més de l'anàlisi i resolució d'algunes de les activitats distribuïdes al llarg dels mòduls de l'assignatura.

Nota final: 40% Prova escrita Mòdul I i II, 50% Prova escrita Mòdul III i 10% treball grupal.

La qualificació de l'assignatura vindrà donada per la suma de les ponderacions de les 3 proves sempre que s'obtingui una puntuació mínima de 5 sobre 10 en cadascuna de les proves escrites.

En la prova escrita tipus test (preguntes d'elecció múltiple), les respostes negatives resten segons la següent fórmula: $x = \text{encerts} - (\text{errors} / k - 1)$, sent k el número d'opcions de resposta. Així en el tipus d'examen més freqüent de 5 opcions possibles (A, B, C, D o E), cada ítem contestat incorrectament, resta 0.25 ítems correctament contestats; per tant 4 errors resten una resposta correcta.

Es realitzarà retroacció del resultats de les proves d'avaluació a través de l'aula i de tutories si s'escau.

La rúbrica d'avaluació del treball està disponible a l'aula virtual.

Qualificació

- 0 a 4,9: Suspens
- 5,0 a 6,9: Aprovat
- 7,0 a 8,9: Notable
- 9,0 a 10: Excel·lent (en el cas que l'estudiant hagi obtingut una nota igual o superior a 9, podrà optar, a criteri del professor/a, a una matrícula d'honor).

Avaluació única

1. En aquesta assignatura ha d'assistir a l'aula el dia/ dies que estiguin programats per treball grupal.
2. La data de la prova única coincidirà amb la data de la darrera prova d'avaluació continuada que apareix en la programació diària i en el calendari de les activitats formatives i avaluatives.
3. L'avaluació única consistirà en:
  - Prova 1 que consistirà en una **prova escrita del mòdul I** i pondera un **40%**
  - Prova 2 que consistirà en una **prova escrita del mòdul II** i pondera un **50%**
  - Prova 3 que consistirà en **l'entrega d'un treball grupal** i pondera un **10%**

Activitat de recuperació

1. Es determina una única data per a l'activitat de recuperació per a tots els estudiants estiguin o no acompanyats a avaluació única.
2. Es proposa una activitat de recuperació als estudiants que hagin estat avaluats prèviament per un conjunt d'activitats el pes mínim dels quals equivalgui a 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura i que hagin obtingut una nota final inferior a 5 i superior a 3,5.
3. Aquesta prova consistirà en una activitat avaluativa de la prova o les proves no superades.
4. Les proves de recuperació seran determinades pel professorat.
5. El/La professor/a pot excloure del procés de recuperació aquelles activitats que, per la seva naturalesa, consideri que no són recuperables.
6. En el cas que l'estudiant superi la prova de recuperació corresponent a la part suspesa, la nota màxima d'aquesta serà un 5.
7. La nota de la recuperació substituirà la nota obtinguda originalment i es re-calcularà la nota ponderada final.
8. Un cop superada l'assignatura, aquesta no podrà ser objecte de nova avaluació.

No evaluable

Quan l'estudiant no ha aportat prou evidències que permetin una qualificació global de l'assignatura, en l'acta surt la qualificació de "*No evaluable*".

Són motiu de manca d'evidències suficients si l'estudiant no participa en cap de les activitats de l'avaluació continuada.

Revisió d'examen

Una vegada publicada la nota final, l'estudiant pot sol·licitar la revisió de la prova de recuperació en el període determinat per a la "revisió d'examen". No s'accepten sol·licituds de revisió en dates fora del límit establert.

Procediment en cas de còpia/ plagi

1. La **còpia o plagi** en qualsevol tipus d'activitat d'avaluació constitueixen un delicte, i es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'assignatura perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0).
2. Si durant la realització d'un treball individual a classe, el/la professor/a considera que un estudiant està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació, i per tant, tindrà suspesa l'assignatura.
3. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduïx tot o una part significativa del treball d'un/a mateix/a, d'un altre company o companya.
4. Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor o autora sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital.

Aspectes de l'avaluació relacionats amb valors i actituds

1. El/La professor/a podrà minvar, entre 1 i 2 punts la nota final de l'assignatura quan de manera reiterada l'estudiant no respecti les indicacions de comportament a l'aula i/o pertorbi el funcionament normal de la mateixa.
2. "No es tolerarà cap falta de respecte a les companyes, als companys o al professorat. Tampoc es toleraran actituds homòfobes, sexistes o racistes. Qualsevol estudiant en què es detectin alguna de les actituds anteriorment descrites, se'l qualificarà de suspès a l'assignatura."

Aspectes formals de treballs escrits

En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació.

Altres consideracions

1. Totes les proves avaluatives estaran publicades en la programació diària i en el calendari de les activitats formatives i avaluatives.
2. La data de la prova única coincidirà amb la data de la darrera prova d'avaluació continuada.

3. L'alumnat que repeteix l'assignatura pot sol·licitar al començament de curs realitzar només una avaluació de síntesi final (article 117, pàgina 46 de la Normativa acadèmica de la Universitat Autònoma de Barcelona (Aprovada per acord del Consell de Govern de 7 de juliol de 2022, i modificada per acord de Consell de Govern d'1 de febrer de 2023).

Els estudiants en segona o més matrícula que s'hagin presentat a totes les proves d'avaluació el curs anterior, poden optar a avaluar-se amb una única activitat d'avaluació de síntesi. Aquesta activitat consistirà en un examen en finalitzar l'assignatura coincidint amb l'examen escrit de l'assignatura. Els estudiants en segona o més matrícula que vulguin optar a l'examen de síntesi ho han de comunicar per escrit al professorat responsable de l'assignatura dues setmanes abans de la data publicada.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació Escrita: Proves Objectives Mòdul I Mòdul II	40% 50%	1 1	0,04 0,04	E01.10, E03.01, E03.02, E03.04, E03.05, E08.04, G01.03, G02.01, G03.03, G04.01, B01
Elaboració / Defensa oral de treball	10%	4	0,16	E01.10, E03.01, E03.02, E03.04, E03.05, E08.04, G01.03, G02.01, G03.03, G04.01, B01

BIBLIOGRAFIA

Llibres:

EL PENSAMIENTO ENFERMERO

Autor: Suzanne Kerouac, Jacinthe Pepin, Francine Ducharme, André Duquette, Francine Major

Edició: 7a Elsevier Masson 2007

ISBN: 978-84-458-0365-4

MODELOS Y TEORÍAS EN ENFERMERÍA

Autor: Martha Raile Alligood & Ann

Marriner Tomey

Edició: 10a Elsevier Espanya, 2023

ISBN: 9788413822990

HISTORIA DE LA ENFERMERÍA. EVOLUCIÓN HISTÓRICA DEL CUIDADO ENFERMERO

Autor: Mª Luisa Martínez Martín.

Edició: 3ª Elsevier Espanya, 2017

ISBN: 978-8491130475

Articles d'Interès:

Tenir Cura, cuidar, vetllar per. Sobre la "preocupació".

ROSA M. BOIXAREU

Universitat Ramon Llul

<https://core.ac.uk/download/pdf/39056619.pdf>

Construir la cura: Presències, miralls i paraules

Rosa María Alberdi Castell

<https://fccsm.net/wp-content/uploads/2016/10/construirlacura.r.-alberdi.pdf>

PROGRAMARI

- Moodle
- Mendeley